

รายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
อำเภอ.....เมืองมุกดาหาร.....จังหวัด.....มุกดาหาร.....
ข้อมูล ณ วันที่.....๑๕.....เดือน.....สิงหาคม.....พ.ศ.๒๕๖๘.....

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ

๑. ชื่อ-สกุล.....นายถาวร เฝ้าภูไทย.....

๓. ที่อยู่ปัจจุบันที่ติดต่อได้.....๘๑ หมู่ที่ ๑ ตำบลนาโสก อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร.....

โทรศัพท์..๐๘๑-๒๖๐๐๙๑๕...Facebook.....Line

เกิด พ.ศ. ...๒๕๔๒.... ปัจจุบันอายุ...๗๖....ปี

๔. สถานภาพ ☐ โสด ☒ สมรส ☐ หย่าร้าง

๕. ระดับการศึกษา...ปริญญาโท.....

สถาบันการศึกษา..สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.....

คณะ/สาขาวิชา.....ครุศาสตร์บัณฑิต.....

๖. อาชีพปัจจุบัน

☒ ๖.๑ ประกอบอาชีพการเกษตรเพียงอย่างเดียว

☐ ๖.๒ ประกอบอาชีพการเกษตร และประกอบอาชีพอย่างอื่นนอกเหนือจากเกษตร

ระบุ.....

๗. รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตร.....๒๓๐,๐๐๐.....บาท/ปี

๘. เป็นเกษตรกรต้นแบบ ศพก. หลัก เมื่อปี พ.ศ.๒๕๕๘.....

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร(ศพก.)

๑. สินค้าหลัก.....ข้าว.....

๒. แปลงเรียนรู้ มีจำนวน๒.....แปลงเรียนรู้ ประกอบด้วย

๑. แปลงเรียนรู้การปลูกข้าวแบบลดต้นทุน

๒. แปลงเรียนรู้การปลูกผักหวาน

๓. ฐานเรียนรู้ จำนวน.....๓.....ฐานเรียนรู้ ประกอบด้วย

๑. ฐานเรียนรู้การแปรรูปข้าว

๒. ฐานเรียนรู้ด้านปศุสัตว์

๓. ฐานเรียนรู้ด้านประมง

๔. หลักสูตรการเรียนรู้ จำนวน.....๔.....หลักสูตร ประกอบด้วย

๔.๑ หลักสูตรหลัก จำนวน๔..... หลักสูตร ประกอบด้วย

๑. การผลิตน้ำหมัก

๒. การปลูกข้าวแบบลดต้นทุน

๓. การเลี้ยงสุกร

๔. การเลี้ยงปลา

๕. การเลี้ยงโคเนื้อ

๖. การปลูกผักหวาน

๗. บัญชีครัวเรือน

๘. เศรษฐกิจพอเพียง

๙. เครื่องสูบน้ำด้วยพลังน้ำ (ตะบันน้ำ)

๔.๒. หลักสูตรบังคับ จำนวน๓..... หลักสูตร ประกอบด้วย

๑. การผลิตน้ำหมัก

๒. บัญชีครัวเรือน

๓. เศรษฐกิจพอเพียง

๔.๒. หลักสูตรเสริม จำนวน๖..... หลักสูตร ประกอบด้วย

๑. การปลูกข้าวแบบลดต้นทุน

๒. การเลี้ยงสุกร

๓. การเลี้ยงปลา

๔. การเลี้ยงโคเนื้อ

๕. การปลูกผักหวาน

๖. การแปรรูปข้าว

หลักสูตรที่มีความโดดเด่นของ ศพก. (ให้ระบุมาจำนวน ๑ หลักสูตร พร้อมระบุวัตถุประสงค์ เนื้อหา และรูปแบบการถ่ายทอดความรู้)

หลักสูตรการแปรรูปข้าว

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้ผู้ที่เข้ามาเรียนรู้ได้เข้าใจหลักการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร

๒. เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนการผลิตสินค้าเกษตร

๓. เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างอาชีพเสริมเพิ่มรายได้ในครัวเรือน

เนื้อหา

๑. ขั้นตอนและวิธีการแปรรูปข้าว

รูปแบบการถ่ายทอดความรู้

๑. บรรยาย

๒. ศึกษาดูงานในแปลง

๕. การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด (การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ให้อธิบายวิธีการ และแนวทางในการเข้าร่วมจัดทำแผนอย่างละเอียด)

-๑. เป็นประธาน ศพก. ระดับอำเภอ.....
-๒. ประธาน ศพก. ระดับอำเภอ เข้าร่วมการประชุม เครือข่าย ศพก. ระดับจังหวัด.....
-๓. เครือข่าย ศพก. ระดับจังหวัด ร่วมกันวิเคราะห์สถานการณ์ ด้านการเกษตรในพื้นที่.....
-๔. เครือข่าย ศพก. ระดับจังหวัด สรุปข้อมูล เขียนโครงการเพื่อพัฒนา/แก้ไขปัญหาด้าน
การเกษตร.....
-๕. จัดทำแผนและเสนอโครงการตามความสำคัญและความจำเป็นเร่งด่วน.....
-๖. จัดทำแผนการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับอำเภอและจังหวัด.....

๖. การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. (แผนราย ศพก.) (มีการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ใครบ้างเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน และให้แนบแผนฯ)

.....การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. โดยคณะกรรมการ ศพก. และเครือข่าย ระดับอำเภอ และเกษตรกรต้นแบบสาขาต่างๆ พร้อมทั้งเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานท้องถิ่น เช่น เทศบาล อบต. เพื่อร่วมกันวิเคราะห์สถานการณ์ กำหนดแนวทางการพัฒนาและจัดทำแผนการดำเนินงาน ขับเคลื่อน แผนการพัฒนาหลักสูตรเรียนรู้ ฐานเรียนรู้และการจัดทำโครงการตามแผนพัฒนาให้มีความถูกต้อง.....

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลด้านการเกษตรและการทำงานเป็นเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. ผลสำเร็จในกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรต้นแบบที่มีการนำวิชาการ เทคโนโลยีการเกษตร มาปรับใช้ใน ศพก. จนเกิดผลสำเร็จในการทำเกษตร พร้อมเป็นแบบอย่างให้เกษตรกรในพื้นที่

๑.๑.๑ แรงบันดาลใจและจุดเริ่มต้น

๑) อะไรคือแรงบันดาลใจในการเริ่มต้นการปรับเปลี่ยนการทำเกษตรแบบเดิม ๆ สู่การทำเกษตรแบบใช้หลักวิชาการหรือเทคโนโลยีในกิจกรรมการเกษตรของท่าน

แรงบันดาลใจหลักของเกษตรกรต้นแบบที่หันมาทำเกษตรอินทรีย์มักมาจากหลายปัจจัยรวมกัน ซึ่งไม่ได้จำกัดอยู่แค่เรื่องของผลผลิตหรือรายได้เพียงอย่างเดียว แต่ยังรวมถึงคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อมด้วยและเกิดจากประสบการณ์ตรงของเกษตรกรเอง ได้แก่

๑. ปัญหาสุขภาพของตนเอง เกษตรกรพบว่าการใช้สารเคมีในปริมาณมากและต่อเนื่องทำให้เกิดปัญหาสุขภาพ เช่น เวียนศีรษะ หรืออาการแพ้ต่างๆ รวมถึงความกังวลในระยะยาวต่อสุขภาพของสมาชิกในครอบครัวและผู้บริโภค

๒. การพึ่งพาสารเคมี เช่น ปุ๋ยเคมีและยาฆ่าแมลง ทำให้มีต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ขณะที่ราคาผลผลิตไม่แน่นอน ทำให้มีภาระหนี้สินเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ แต่การทำเกษตรที่สามารถพึ่งพาตนเองได้ ลดการพึ่งพาปัจจัยภายนอกที่ไม่แน่นอน และส่งต่อองค์ความรู้ให้กับลูกหลาน

๒) ปัญหาหรือความท้าทายอะไรที่ผลักดันให้เกิดการทำเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้

ปัญหาและความท้าทายที่เกษตรกรต้องเผชิญ คือตัวเร่งสำคัญที่ทำให้พวกเขาต้องปรับเปลี่ยนวิธีการทำเกษตร โดยหันมาใช้หลักวิชาการและเทคโนโลยีนวัตกรรมต่างๆมากขึ้น ได้แก่

๑. ปัญหาด้านผลผลิต. การทำเกษตรแบบเดิมที่ใช้สารเคมีเป็นหลัก อาจให้ผลผลิตที่ดีในช่วงแรก แต่ในระยะยาวกลับพบปัญหาศัตรูพืชที่ดื้อยา หรือการระบาดของโรคพืชที่ควบคุมได้ยาก ทำให้ผลผลิตไม่เป็นไปตามเป้าหมาย

๒. ปัญหาการตลาดและราคาที่ไม่แน่นอน. การทำนาแบบดั้งเดิมมักจะขายข้าวเปลือกผ่านพ่อค้าคนกลาง ทำให้ถูกกดราคาและไม่มีอำนาจในการต่อรองราคาข้าวในตลาดก็มีความผันผวนสูง ทำให้รายได้ไม่มั่นคง ส่งผลให้เกษตรกรต้องปรับปรุงคุณภาพผลผลิตให้ได้มาตรฐานอินทรีย์เพื่อเพิ่มมูลค่าและใช้เทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้เพื่อแก้ไขปัญหาและเพิ่มมูลค่า. เช่น

- การทำโรงสีข้าวขนาดเล็ก. การมีโรงสีข้าวขนาดเล็กของตนเอง ทำให้เกษตรกรสามารถแปรรูปข้าวเปลือกเป็นข้าวสารได้เอง ซึ่งช่วยเพิ่มมูลค่าผลผลิตและทำให้สามารถขายข้าวในราคาที่สูงขึ้นได้โดยตรงกับผู้บริโภคหรือผู้ประกอบการรายย่อย

- การบรรจุข้าวแบบสุญญากาศ. เกษตรกรจึงนำเทคโนโลยีการบรรจุแบบสุญญากาศมาใช้ ซึ่งช่วยป้องกันการเกิดมอดและความชื้น เพื่อยืดอายุการเก็บรักษาข้าวและคงความสดใหม่ของข้าว ทำให้ข้าวมีคุณภาพดีตลอดเวลา และยังเพิ่มความน่าเชื่อถือให้กับผลิตภัณฑ์. ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการแข่งขันในตลาด

- การแปรรูปข้าว. เกษตรกรไม่ได้หยุดอยู่แค่การขายข้าวสาร. แต่ยังนำข้าวมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ที่หลากหลายและมีมูลค่าสูงขึ้น. เช่น ข้าวกล้องงอก. ขนมข้าวอินทรีย์. หรือแม้แต่เครื่องดื่มจากข้าว. การแปรรูปนี้ช่วยเพิ่มช่องทาง

การตลาด และทำให้มีรายได้ที่หลากหลายและมั่นคงขึ้น ไม่ต้องพึ่งพารายได้จากการขายข้าวสารเพียงอย่างเดียว
 ๓. ความไม่แน่นอนของสภาพภูมิอากาศ เช่น ภัยแล้ง หรือน้ำท่วม ทำให้การวางแผนการเพาะปลูกทำได้ยากขึ้น
 เกษตรกรจึงต้องหันมาใช้เทคโนโลยี เช่น ระบบให้น้ำอัจฉริยะ (Smart Irrigation System)

๑.๒ รายละเอียดของการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่นำมาใช้
 ในแปลงเรียนรู้ ฐานเรียนรู้

๑) การทำการเกษตรโดยการนำเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรผสมผสานกับหลัก
 ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เช่น การมีเหตุผล พอประมาณ และความพอเพียง (พอดี) ไม่ทำอะไรเกินศักยภาพของตนเอง
 การลดต้นทุนการผลิต การลดการระบาดของศัตรูพืช การเพิ่มผลผลิต การเพิ่มมูลค่าผลผลิต ได้มีการนำนวัตกรรม และ
 เทคโนโลยีมาปรับใช้อย่างไรบ้าง.....

.....๑. การนำนวัตกรรมเครื่องสูบน้ำด้วยพลังน้ำเข้ามาใช้เพื่อลดต้นทุนในการขุดบ่อดินแก้ไขปัญห
 ด้านแหล่งน้ำ เป็นทางเลือกให้กับเกษตรกรรายย่อยที่มีพื้นที่ถือครองที่ดินทำการเกษตรจำนวนน้อย ให้สามารถมี
 แหล่งน้ำเพื่อใช้ทำการเกษตรได้โดยไม่ต้องลงทุนเยอะ ต้นทุนต่ำ ประหยัดพื้นที่ ง่ายและสะดวกในการบำรุงรักษา
 เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เหมาะสำหรับการจัดการน้ำเพื่อการเกษตรโดยเฉพาะพื้นที่ที่ต้องการสูบน้ำขึ้นสู่ที่สูง.....

.....๒) อธิบายขั้นตอนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการเกษตรของท่าน

.....๑. จากการสูบน้ำด้วยเครื่องตะบันน้ำไม่ใช้เชื้อเพลิง ตะบันน้ำทำงานโดยใช้แรงดันของน้ำที่ไหล
 จากที่สูงลงสู่ที่ต่ำไม่จำเป็นต้องใช้ไฟฟ้า น้ำมัน หรือเชื้อเพลิงอื่นๆ ทำให้ประหยัดค่าใช้จ่ายด้านพลังงาน.....

.....๒. หลักการของตะบันน้ำคือตราบใดที่มีน้ำไหลตลอดเวลา ตะบันน้ำก็สามารถสูบน้ำเพื่อ
 การเกษตรได้อย่างต่อเนื่อง โดยสูบน้ำขึ้นไปเก็บในถังพักน้ำหรืออ่างเก็บน้ำที่อยู่บนพื้นที่สูงเพื่อใช้รดน้ำพืชผัก
 สวนผลไม้หรือไร่นา และสำหรับให้สัตว์เลี้ยงดื่มกินหรือใช้ในการทำความสะอาดคอกสัตว์.....

.....๓) อธิบายขั้นตอนการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการ เช่น การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน
 การปรับเปลี่ยนพันธุ์พืชที่ทนต่อสภาพภูมิอากาศ ด้านทานต่อโรคแมลง เป็นต้น (ให้อธิบายขั้นตอน วิธีการอย่าง
 ละเอียด)

.....๑. ควรเลือกพันธุ์ข้าวที่เหมาะสมในพื้นที่ที่มีความต้านทานต่อโรคไหม้สูงและทนต่อสภาพ
 ภูมิอากาศ โดยเลือกปลูกข้าวพันธุ์ กข๖ มะลิ ๑๐๕ กข. ๑๕ เนื่องจากเป็นพันธุ์ที่มีความทนทานต่อสภาพอากาศ
 ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วสามารถเจริญเติบโตได้ดี มีความต้านทานโรคและแมลงพอสมควร และให้ผลผลิตได้ดี
 และควรมีการเปลี่ยนเมล็ดพันธุ์ข้าวอย่างสม่ำเสมอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งทุก ๓ ปี หรือตามคำแนะนำของนักวิชาการ
 เพื่อรักษาคุณภาพและผลผลิตของข้าวให้คงที่ เมื่อนำเมล็ดพันธุ์ที่เก็บไว้นานมาปลูกอัตราการงอกจะลดลงไม่
 สม่าเสมอและต้นกล้าที่ได้ไม่แข็งแรง เชื้อโรคและแมลงศัตรูพืชบางชนิดสามารถติดมากับเมล็ดพันธุ์ได้ หากใช้
 เมล็ดพันธุ์เดิมซ้ำๆ จะทำให้มีการสะสมของเชื้อโรคและศัตรูพืชในนาข้าวเพิ่มขึ้น ลักษณะเด่นของพันธุ์จะค่อยๆ
 เปลี่ยนแปลงหรือลดลง เช่น ความหอมลดลง ความอ่อนนุ่มลดลง เมล็ดข้าวมีความแข็งเมื่อนำมาหุงแล้วไม่หอม
 ทานไม่อร่อย ควรซื้อจากแหล่งที่เชื่อถือได้ เช่น ศูนย์วิจัยข้าวของกรมการข้าว หรือสหกรณ์การเกษตรในพื้นที่

๒. ผลสำเร็จและประโยชน์ที่ได้รับต่อการทำอาชีพการเกษตร: ผลลัพธ์ที่ได้รับจากการนำนวัตกรรม/เทคโนโลยี มาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรคืออะไร เช่น ต้นทุน รายได้ ผลผลิต (ใส่รายละเอียดข้อมูลเชิงตัวเลขเพิ่มเติม เพื่อการเปรียบเทียบเชิงประจักษ์ และให้ระบุสินค้าเกษตรที่ทำการผลิตใน ศพก.ของท่าน)

๒.๑ สินค้าเกษตรที่มีการดำเนินกิจกรรมใน ศพก. มีดังนี้

๑) สินค้าเกษตร ด้านพืช ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๒.....ชนิด ประกอบด้วย

๑.๑)ข้าว.....พื้นที่ปลูกจำนวน.....๑๐.....ไร่

๑.๒)ผักหวาน.....พื้นที่ปลูกจำนวน.....๐.๗๕.....ไร่

๒) สินค้าเกษตร ด้านประมง ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๑.....ชนิด ประกอบด้วย

๒.๑)เลี้ยงปลาในบ่อซีเมนต์.....จำนวน.....๒.....บ่อ

๓) สินค้าเกษตร ด้านปศุสัตว์ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๑.....ชนิด ประกอบด้วย

๓.๑)โคเนื้อ.....จำนวน.....๕.....ตัว

๔) สินค้าเกษตร ด้านอื่น ๆ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๒.....ชนิด ประกอบด้วย

๔.๑)ข้าวกล้องหอมมะลิ ๑๐๕ จำนวน.....๑๕.....กิโลกรัม.....

๔.๒)ข้าวขาวหอมมะลิ ๑๐๕ จำนวน.....๑๐.....กิโลกรัม.....

๒.๒ ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรใน ศพก. มีดังนี้ (ให้ระบุต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรหลัก)

๑) สินค้า.....ข้าว.....มีต้นทุนการผลิต ดังนี้

๑.๑).....ไถดะ/ไถแปร/ไถพรวน.....

เป็นเงิน..... ๗๐๐.....บาท/ไร่

๑.๒).....ปุ๋ยคอก.....

เป็นเงิน..... ๕๐๐..... บาท/ไร่

๑.๓).....เมล็ดพันธุ์.....

เป็นเงิน..... ๒๕๐.....บาท/ไร่

๑.๔).....ปุ๋ยเคมี.....

เป็นเงิน..... ๕๐๐.....บาท/ไร่

๑.๕).....กำจัดวัชพืช.....

เป็นเงิน..... ๑๕๐.....บาท/ไร่

๑.๖).....เก็บเกี่ยว.....

เป็นเงิน.....๗๐๐.....บาท/ไร่

๑.๗).....แรงงาน.....

เป็นเงิน..... ๓๐๐.....บาท/ไร่

๑.๘).....ขนส่ง.....

เป็นเงิน..... ๑๐๐.....บาท/ไร่

๑.๙).....

เป็นเงิน.....บาท/ไร่

รวมต้นทุนการผลิต๓,๓๐๐.....บาท/ไร่

รายได้๖,๔๕๐.....บาท/ไร่

๒.๓ รายได้ของเกษตรกรต้นแบบ มีดังนี้

๑) รายได้รายวัน(ได้รายวันจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกวันของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....พืชผัก.....

เฉลี่ยรายได้วันละ.....๔๐๐.....บาท/วัน

๒) รายได้รายสัปดาห์(ได้รายสัปดาห์จากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกสัปดาห์ของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....ผักหวาน ข้าวกล้องหอมมะลิ ๑๐๕ ข้าวขาวหอมมะลิ ๑๐๕ ข้าวแคปซูล

เฉลี่ยรายได้สัปดาห์ละ.....๘๐๐.....บาท/สัปดาห์

๓) รายได้รายเดือน(ได้รายเดือนจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกเดือนของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ..... ผักหวาน ข้าวกล้องหอมมะลิ ๑๐๕ ข้าวขาวหอมมะลิ ๑๐๕ ข้าวแคปซูล

เฉลี่ยรายได้เดือนละ...๖,๘๐๐....บาท/เดือน

๔) รายได้รายปี(ได้รายปีจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกปีของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....สุกร โคเนื้อ ข้าวเปลือก ข้าวแปรรูป ข้าวขาว

เฉลี่ยรายได้ปีละ.....๘๑,๖๐๐.....บาท/ปี

๒.๔ ประโยชน์ที่ได้รับ(ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง เกษตรกรรายอื่น และประโยชน์ที่เกิดกับชุมชนมีอะไรบ้าง)

.....๑. ตนเอง ได้รับการพัฒนาความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรม ที่นำมาใช้ในการทำการเกษตร ได้ฝึกฝน เรียนรู้และพัฒนาต่อยอดองค์ความรู้ที่ได้รับให้ดียิ่งขึ้น จนสามารถสร้างรายได้ให้ครอบครัวได้อย่างต่อเนื่อง..

.....๒. เกษตรกรรายอื่น ได้เป็นแหล่งเรียนรู้ต้นแบบด้านการเกษตร เกษตรกรรายอื่นๆสามารถเข้ามาศึกษาหาความรู้ด้านการเกษตรได้ เพื่อให้สามารถนำไปบริหารจัดการพื้นที่และนำไปประยุกต์ใช้กับพื้นที่ของตนเอง..

.....๓. ชุมชน เกิดเป็นแหล่งเรียนรู้หลักด้านการเกษตรของชุมชน จนสามารถเชื่อมโยงและขยายผลสู่แหล่งเรียนรู้เครือข่ายอื่นๆ เป็นศูนย์ที่ชุมชนรู้จักอย่างแพร่หลายทั้งในจังหวัดและต่างจังหวัด.....

๓. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์:

๓.๑ เทคโนโลยี/นวัตกรรมที่นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรของท่านมีการช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมหรืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่แปลงเกษตรของท่านและชุมชนอย่างไร

.....๑. ตะบันน้ำ ใช้ระบบของแรงดันของน้ำ ไม่ใช้เชื้อเพลิง ไม่ใช้ไฟฟ้า น้ำมัน หรือเชื้อเพลิงอื่นๆ
ทำให้ประหยัดค่าใช้จ่ายด้านพลังงาน เป็นพลังงานทดแทนที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ไม่มีของเสีย ไม่ปล่อยมลพิษ

๓.๒ ประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (ที่เกิดจากการทำกิจกรรมทางการเกษตร ใน ศพก.)

.....การทำการเกษตรโดยใช้ตะบันน้ำมีส่วนช่วยลดการใช้ไฟฟ้า ลดการใช้น้ำมันเชื้อเพลิง ไม่ปล่อยมลพิษที่ก่อให้เกิดภาวะเรือนกระจกหรือภาวะโลกร้อน

๔. ผลสำเร็จการทำงานให้ชุมชนในฐานะ ศพก. ที่เป็นเชิงประจักษ์

๔.๑ ผลสำเร็จการปฏิบัติงานในฐานะ ศพก. เป็นที่ประจักษ์

๔.๑.๑ มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรในพื้นที่

.....เป็นแหล่งเรียนรู้และถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการเกษตรในพื้นที่ สามารถวางแผนในการผลิตสินค้าเกษตรและสามารถแก้ไขปัญหาด้านการเกษตรให้กับเกษตรกรในชุมชนได้

๔.๑.๒ การให้บริการในการเป็นจุดอบรม ศึกษาดูงานและเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้

.....เป็นจุดอบรมของหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนในพื้นที่ เป็นที่ศึกษาดูงาน รองรับเกษตรกรที่เข้ามาฝึกอบรม ศึกษาดูงาน และเยี่ยมชม ศพก. มากกว่า ๕๐๐ คน และได้เป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้ด้านการเกษตรทั้งใน ศพก. และนอก ศพก. มากกว่า ๒๐ ครั้ง

๔.๑.๓ การให้บริการด้านการแก้ไขปัญหา เป็นที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึงการรับเรื่องร้องเรียนในพื้นที่

.....เป็นที่ปรึกษาด้านต่างๆ ให้กับเกษตรกร เช่น การแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในชุมชน โดยเฉพาะปัญหาการทำบัญชีครัวเรือน เรื่องโรคและแมลงศัตรูข้าว เทคนิคการผลิตข้าวปลอดภัยและได้รับรองมาตรฐาน การแปรรูปเพิ่มมูลค่าข้าวและการตลาด ตลอดจนการถ่ายทอดแนวคิดในการดำเนินชีวิตด้วยความไม่ประมาท

๔.๑.๔ การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวิชาการเกษตร

.....เป็นแหล่งเรียนรู้/ศึกษาหาข้อมูลด้านการเกษตร เป็นแหล่งกระจายข่าวสาร/นโยบายต่างๆ ของทางภาครัฐและเอกชนให้แก่เกษตรกรในพื้นที่

๔.๑.๕ การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร (มีช่องทางในการขยายผลอย่างไร เกษตรกรในชุมชน หรือเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติต่ออย่างไร และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติอย่างไร)

.....เกษตรกรในชุมชนเข้ามาศึกษาเรียนรู้ ได้ฝึกปฏิบัติ และนำความรู้ด้านการจัดการสินค้าเกษตรไปแก้ไขปัญหาด้านการเกษตรของตนเองจนประสบผลสำเร็จ สามารถขยายผลจากเกษตรกรสู่เกษตรกรรายอื่นๆ ต่อไปได้

๔.๑.๖ การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชน หรือหน่วยงานในพื้นที่
 เป็นสถานที่ในการถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ บุคลากรการทำงาน การทำกิจกรรมระหว่าง
 หน่วยงานต่างๆทั้งในพื้นที่และนอกพื้นที่ได้เข้ามาใช้สถานที่ในการฝึกอบรมถ่ายทอดให้ความรู้และพัฒนาทักษะ
 อาชีพด้านการเกษตร

๔.๑.๔ บทบาทในการเป็นประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร
 (ศพก.) อย่างไรบ้าง

..... เป็นเกษตรกรต้นแบบในหลายๆด้าน ...เป็นผู้นำชุมชน ...เป็นผู้ประสานงานเชื่อมโยงระหว่าง
 หน่วยงานต่างๆและเกษตรกรในพื้นที่ เป็นที่ปรึกษาและให้คำแนะนำด้านต่างๆ เช่น ...การประชาสัมพันธ์ ...การ
 กระจายข่าวสารให้ชุมชนรับทราบถึงสถานการณ์ต่างๆ ...รวมทั้งการเป็นผู้นำด้านศาสนาและวัฒนธรรมท้องถิ่น

๔.๒ ความภาคภูมิใจในการเป็น ศพก.

๔.๒.๑ ความภาคภูมิใจในการดำเนินงานเป็น ศพก. ในการร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาด้านเกษตรในชุมชน
 มีความภาคภูมิใจที่มีส่วนช่วยในการขับเคลื่อนนโยบายการพัฒนาทางด้านเกษตร ...การเป็นผู้ให้
 ความรู้ด้านต่างๆกับเกษตรกรในพื้นที่ เป็นผู้ ...เป็นต้นแบบหรือแบบอย่างให้ชุมชน เป็นที่ปรึกษา และแก้ไข
 ปัญหาให้กับเกษตรกร ภูมิใจที่ได้ช่วยเหลือผู้อื่น เป็นประชาชนจิตอาสาภูมิใจได้ช่วยเหลือสังคมและประเทศชาติ

๔.๒.๒ ความเป็นผู้นำและความเป็นจิตอาสา

๑) ความเป็นผู้นำชุมชนในรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ

..... ๑. ประธาน ศพก. ระดับอำเภอ

..... ๒. คณะกรรมการ ศพก. ระดับจังหวัด

..... ๓. อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน

..... ๔. ครูบัญชีอาสา

๒) การเสียสละต่อประโยชน์ส่วนรวม

..... การสละเวลาทำกิจกรรมของตนเอง เพื่อเข้าร่วมการประชุมกับหน่วยงานต่างๆ การไป
 เป็นวิทยากร บรรยายให้ความรู้ด้านการเกษตรตามสถานที่ต่างๆ เช่น สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน
 จังหวัดมุกดาหาร ...เรือนจำนาโสก ...โรงเรียนและสถานที่ศึกษา กลุ่มเกษตรกร ...ผู้สูงอายุ ...และกลุ่มอาชีพต่างๆ

๕. ข้อคิดประจำตัวในการทำงาน

.....มีความตั้งใจ มีความเพียรพยายาม มานะ อดทน และซื่อสัตย์สุจริต ทั้งต่อตนเองและผู้อื่น.....

ส่วนที่ ๔ ผู้ร่วมดำเนินการถอดบทเรียน

๑. ดำเนินงานถอดบทเรียน โดย(ระบุผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานถอดบทเรียน)

.....๑. นางสาววิจิตรา ชาเสน.....

.....๒. นางสาวปิยนุช ศีลคุณ.....

.....๓. นายศิริศักดิ์ ขำหลักร้อย.....

.....๓. นายวีรยุทธ วังวงศ์.....

๒. กระบวนการถอดบทเรียน/เครื่องมือที่ใช้

.....๑. แบบรายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ.....

.....๒. แบบจัดเก็บข้อมูลพื้นฐาน ศพก.....

.....๓. การสัมภาษณ์และการมีส่วนร่วม.....

๓. ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการถอดบทเรียน

.....ไม่มี.....

*****หมายเหตุ** ๑. ให้แนบภาพประกอบในแต่ละข้อ

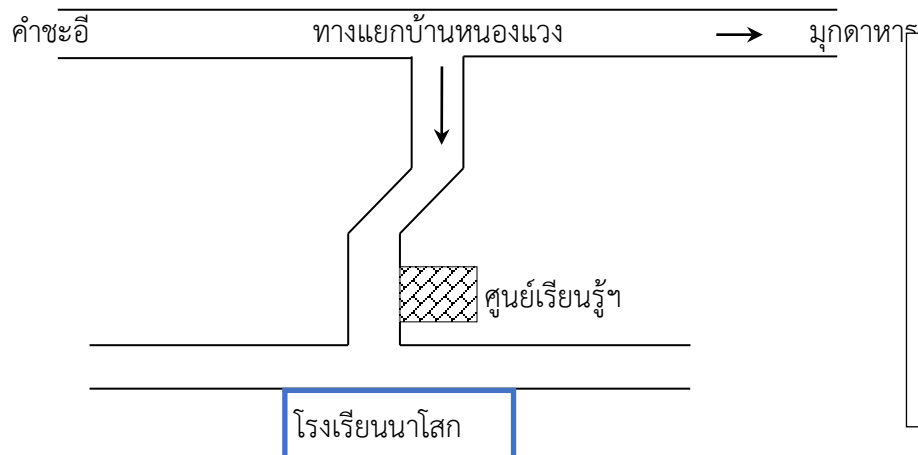
๒. ใส่ภาคผนวกในส่วนของแผนที่แสดงที่ตั้ง ศพก. และศพก. เครือข่าย หรือส่วนอื่นๆที่เกี่ยวข้อง
ในการดำเนินงานของ ศพก.

ภาคผนวก

สถานที่ตั้ง: หมู่ที่ ๑ ตำบล นาโสก อำเภอ เมืองมุกดาหาร จังหวัด มุกดาหาร

พิกัด : Long ๑๐๔.๘๘๙๙๐ Lat ๑๖.๕๒๐๐๘ X ๔๔๘๒๕๒ Y๑๘๒๖๔๖๕ โชน ๔๘

แผนพัฒนาศักยภาพศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ปี พ.ศ.๒๕๖๔

อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร

การพัฒนา ศพก. เพื่อให้มีความพร้อมในการส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่โดยสำนักงานเกษตร
จังหวัด สำนักงานเกษตรอำเภอ คณะกรรมการเครือข่าย ศพก. อำเภอ ร่วมกันพิจารณากำหนดแนวทางการพัฒนา
ศักยภาพ ศพก.ดังนี้

๑. การวิเคราะห์และมาตรการลดความเสี่ยงในการพัฒนา ศพก. ที่จะเกิดขึ้น ได้ ดังนี้

ที่	ด้านความเสี่ยง	ผลกระทบที่เกิด	มาตรการลดความเสี่ยง
๑.	ด้านการเงิน	๑.ปัญหาความยากจนและหนี้สิน ครัวเรือนสูง ๒.ได้รับงบประมาณ ศพก. น้อย -ไม่มีรายรับทางอื่นเข้ามาบริหาร ศพก. ๓.ปัญหาดอกเบี้ยสถาบันการเงินสูง	๑. ส่งเสริมการประกอบอาชีพ การเกษตรและนอกภาคเกษตร - ส่งเสริมการปลูกพืชชนิดที่มีมูลค่าสูง -ส่งเสริมการปลูกไม้ผลเพื่อเสริมการ ท่องเที่ยว ๒.ขอรับสนับสนุนงบประมาณจาก หน่วยงานต่างๆ ๓.ส่งเสริมการดำรงชีวิตตามแนว เศรษฐกิจพอเพียง ส่งเสริมการออม การจัดทำบัญชีครัวเรือน
๒.	ด้านการดำเนินงาน	๑.การขาดแคลนแรงงาน ๒.การเข้าถึงเทคโนโลยีในแปลงเกษตร ๓.ปัญหาค่าจ้างแรงงานสูง	๑.สนับสนุนแรงงานคืนถิ่น ๒.ใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการ จัดการ ๓.ใช้แรงงานในครัวเรือน
๓.	ด้านตลาด	๑.ต้นทุนการผลิตสูงและผลผลิตมีราคา ไม่แน่นอน -ผลผลิตการเกษตรไม่ได้คุณภาพ -ราคาผลผลิตตกต่ำ ซึ่งเป็นปัญหาที่ เชื่อมโยงมาจากผลผลิตไม่ได้คุณภาพ ๒. พึ่งพาพ่อค้าคนกลาง ราคาผลผลิต ไม่แน่นอน ๓. ช่องทางการขนส่งไปยังตลาดต่างๆ มีน้อยและจำกัด	๑.ลดต้นทุนการผลิต ส่งเสริมการใช้ ปัจจัยการผลิตชีวภาพ ลดการใช้ สารเคมี -ส่งเสริมมาตรฐานสินค้าเกษตร เช่น GAP GMP ๒.สมาชิกรวมกลุ่มเพื่อขายร่วมกัน ทำ ให้ต่อรองราคาได้ ๓. สนับสนุนกลุ่มในการจัดการด้าน การตลาดแปรรูปผลผลิต เพื่อเพิ่ม มูลค่า
๔.	ด้านเทคโนโลยี	๑.ขาดองค์ความรู้ใหม่ ๆ และขาด	๑.จัดอบรมองค์ความรู้ใหม่ ๆ และ

		เทคโนโลยีที่ทันสมัย ๒.เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นรายย่อย ทำให้การจัดการดินและการใช้เครื่องจักรกลการเกษตรไม่คุ้มค่า	เทคโนโลยีสมัยใหม่ให้ทันปัจจุบัน ๒. จัดตั้งกลุ่ม/กลุ่มวิสาหกิจ/สหกรณ์/แปลงใหญ่
๕.	ด้านสิ่งแวดล้อม	๑. ขาดน้ำเพื่อการเกษตร โดยเฉพาะในฤดูแล้งไม่มีน้ำ ๒. ปัญหาที่ดินเสื่อมโทรม	๑. พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรเป็นหลัก รวมทั้งน้ำเพื่อการอุปโภคและบริโภค ๒. การจัดการระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ
๖.	ด้านการเมือง และกฎระเบียบ	๑. มีการเปลี่ยนแปลงตามนโยบายการเมือง ทำให้การพัฒนาด้านเกษตรไม่ต่อเนื่อง	๑. นโยบายด้านเกษตรควรทำต่อเนื่อง แม้จะมีการเปลี่ยนคณะรัฐบาล